

บทที่ 5

สรุปและอภิปรายผล

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาบทอ่านภาษาอังกฤษที่เน้นเนื้อหาวิชาใน การส่งเสริมความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษและเพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนโดยใช้วิธีสอนภาษาที่เน้น เนื้อหาวิชาและที่เรียนตามปกติ กลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษาคือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 โรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 จำนวน 147 ห้องเรียน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 โรงเรียนลุงรัชดาภิเษก อำเภอคลองสูง จังหวัดจันทบุรี ซึ่งใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยในการสุ่มจำนวน 2 ห้องเรียน เครื่องมือ ที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย บทอ่านภาษาอังกฤษเกี่ยวกับอาชีวศึกษาจำนวน 5 บทอ่าน แผนการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนตามปกติ จำนวน 5 แผน 15 ชั่วโมง แผนการจัด การเรียนรู้ด้วยวิธีสอนตามปกติ จำนวน 5 แผน 15 ชั่วโมง แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่าน จับใจความภาษาอังกฤษที่เกี่ยวกับอาชีวศึกษานิดปรับนัยเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ มีค่าความยากง่ายระหว่าง .29 - .71 มีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง .27 - .87 และมีค่าความเชื่อมั่น .94 แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษที่เกี่ยวกับเนื้อหาทั่วไป ชนิด ปรับนัยเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ มีค่าความยากง่ายระหว่าง .28 - .72 มีค่าอำนาจจำแนก ระหว่าง .27 - .92 และมีค่าความเชื่อมั่น .95 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และทดสอบค่าที ($t-test$ Independent)

สรุปผลการวิจัย

1. บทอ่านภาษาอังกฤษเกี่ยวกับอาชีวศึกษา จำนวน 5 บทอ่าน ในการส่งเสริม ความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่สร้างขึ้น มีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 0.97 เป็นบทอ่านที่มีคุณภาพเหมาะสมกับนักเรียน
2. นักเรียนที่เรียนโดยใช้วิธีสอนภาษาที่เน้นเนื้อหาวิชา มีความสามารถในการอ่าน จับใจความภาษาอังกฤษสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนตามปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่อง การพัฒนาบทอ่านภาษาอังกฤษที่เน้นเนื้อหาวิชาเพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 พบร่วม

1. บทอ่านภาษาอังกฤษเกี่ยวกับอาชีวศึกษา จำนวน 5 บทอ่าน เพื่อส่งเสริม

ความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่สร้างขึ้น มีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 0.97 ซึ่งเป็นบทอ่านที่มีคุณภาพ อันเนื่องมาจากการที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นบทอ่านเกี่ยวกับอาชีวศึกษา จำนวน 5 บทอ่าน โดยเริ่มนั่นตัวยการศึกษาคำขอใบาย รายวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐานของระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ เลือกเนื้อหาที่มีความยากง่าย เหนาะสมกับวัยและประสบการณ์ รวมทั้งสถานการณ์ต่าง ๆ ที่อยู่ในความสนใจของนักเรียน เพื่อให้สอดคล้องกับตัวชี้วัดและจุดประสงค์การเรียนรู้ ซึ่งได้ผ่านการเห็นชอบจากผู้เชี่ยวชาญและเข้าของภาษา โดยตรงในการตรวจสอบความเหมาะสมด้านเนื้อหา ด้านคำศัพท์ ด้านรูปแบบภาษา ด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ ทำให้เป็นบทอ่านที่มีคุณภาพและนักเรียนได้เรียนรู้อย่างมีความหมาย คือ นอกจากเรียนภาษาแล้วยังได้เรียนรู้เนื้อหาที่เป็นประโยชน์และทันสมัยต่อตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ สุกัตรา อักษรานุเคราะห์ (2532, หน้า 53) ที่ได้กล่าวไว้ว่า บทอ่านที่นำมาอ่านนั้นควรมีหลายรูปแบบ ต้องเป็นเรื่องที่อยู่ในความสนใจของนักเรียน มีความยากง่ายตรงกับระดับความรู้และภูมิหลังของนักเรียน รวมทั้งให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการเลือกเนื้อหาและจะเป็นประโยชน์ที่จะนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้จริง อีกทั้งแนวคิดของเกรบและ สตอลเลอร์ (Grabe & Stoller, 1997, p. 91) ได้กล่าวว่า ใน การเลือกบทเรียนที่จะสอนนั้น จะต้องเลือกเรื่องที่สอดคล้องกับสถานการณ์จริงและเลือกหัวเรื่องย่อย (Sub - Topic) ที่สัมพันธ์กัน และต้องคำนึงถึงความต้องการและความสนใจของนักเรียน สามารถเลือกจากเรื่องที่จะสอนจากรายวิชาต่าง ๆ มาสอนทักษะทางภาษาแล้วยังฝึกให้นักเรียนค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมจากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ รวมถึง ฐานข้อมูล กวางสวัสดิ์ (2549, หน้า 93) มีทัศนะว่า การเลือกบทเรียนนับเป็นขั้นตอนที่สำคัญที่สุด เพราะผู้สอนจะต้องหาบทเรียนในกรอบเนื้อหาที่คาดว่า�ักเรียนสนใจ ทั้งจะต้องฝึกให้นักเรียนพัฒนาทักษะการคิดในระดับสูง เช่น สามารถตีความ หรือสังเคราะห์ข้อมูล หรือแยกประเด็นที่เป็นความเห็นจากข้อเท็จจริง สามารถเห็นภาพตามคำบรรยาย สามารถระบุความเป็นเหตุเป็นผล โดยใช้โครงสร้างทางภาษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ บุญกร ณณิชา (2550, หน้า 114) ได้ศึกษา การพัฒนาแบบฝึกเสริมการอ่านภาษาอังกฤษ โดยเน้นเนื้อประเด็นปัญหาชั้นเรียน สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบร่วมความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน โดยใช้แบบฝึกเสริมการอ่านภาษาอังกฤษ

โดยเน้นเนื้อประเด็นปัญหาวัยรุ่นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสกาว พิมพิรัตน์ (2551, หน้า 70 - 71) ได้ศึกษา การส่งเสริมแรงจูงใจและความสามารถในการเขียนภาษาอังกฤษ โดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นเนื้อหาท้องถิ่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า นักเรียนมีแรงจูงใจในการเรียนภาษาอังกฤษสูงขึ้นหลังจากที่ใช้แผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นเนื้อหาท้องถิ่นและพบว่านักเรียนมีความสามารถในการเขียนภาษาอังกฤษสูงขึ้น หลังจากที่ใช้แผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นเนื้อหาท้องถิ่น รวมถึงงานวิจัยของจัตุรัส ภูปานนิต (2553, หน้า 91 - 92) ได้ศึกษา การพัฒนาทักษะการอ่านภาษาอังกฤษด้วยบทเรียนที่เน้นเนื้อหารีบบทท้องถิ่น โดยใช้รูปแบบ การสอนแบบปฏิสัมพันธ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่า ความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังการใช้บทเรียนที่เน้นเนื้อหาท้องถิ่นสูงกว่าก่อน การใช้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. นักเรียนที่เรียนโดยใช้วิธีสอนภาษาที่เน้นเนื้อหาวิชา มีความสามารถในการอ่าน จับใจความภาษาอังกฤษสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนตามปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 ซึ่งคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนทั้งสองกลุ่มมีพิเศษฐานความรู้ความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษก่อนได้รับการจัดการเรียนรู้ใกล้เคียงกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการจัดการเรียนรู้โดยวิธีสอนภาษาที่เน้นเนื้อหาวิชาที่ผู้จัดพัฒนาขึ้น มีการบูรณาการเนื้อหารายวิชาภาษาอังกฤษ และรายวิชาสังคมศึกษาศาสตร์และวัฒนธรรม โดยสร้างบทอ่านเกี่ยวกับอาชีวศึกษาที่เป็นสื่อจริง และนักเรียนได้มีโอกาสสมมติปฏิสัมพันธ์ได้ตอบกับบทอ่าน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของสโนว์ และบรินทัน (Snow & Brinthon, 1997, p. 83) ได้กล่าวว่าการสอนโดยใช้เนื้อหาเพื่อการเรียนรู้ภาษา นั้นเมื่อผู้สอนใช้สื่อการอ่านที่เป็นสื่อจริง (Authentic Materials) นอกจากนักเรียนจะต้องทำความเข้าใจข้อมูลในบทอ่านได้โดยสามารถตีความและประเมินผลข้อมูลนั้น ได้ด้วยกระบวนการเรียน การสอน ซึ่งเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ได้ตอบกับบทอ่าน สื่อสารด้วยการฝึกพูด ได้ตอบทั้งกับครุและกับนักเรียนด้วยกันหลังจากการฟังและการอ่าน นักเรียนจะต้องทำการสังเคราะห์ข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นจากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย กิจกรรมจะมุ่งไปที่เนื้อหาวิชาเป็นสำคัญซึ่ง กระตุนให้นักเรียนคิดและเรียนรู้ได้โดยใช้ภาษา รวมทั้ง ภาษาไทย แสงเดช (2542, หน้า 11) ได้กล่าวไว้ว่า การสอนที่ใช้เนื้อหานำไปสู่การเรียนรู้ภาษา เป็นการสอนที่ประสานเนื้อหานอกกับ จุดประสงค์ของการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร ฝึกให้นักเรียนทำความเข้าใจสาระของเนื้อหา โดยใช้ทักษะทางภาษาเป็นเครื่องมือ ใช้เนื้อหาทำหน้าที่เป็นภาษาและทักษะย่อที่นักเรียนจำเป็นต้องรู้เพื่อที่จะเข้าใจสาระเนื้อหาและกิจกรรมได้ การใช้เนื้อหานำไปสู่การสอนนี้จะทำให้ครุสามารถสร้างบทเรียนให้สอดคล้องกับสถานการณ์จริง ได้มากที่สุด อีกทั้งแนวคิดของ เกรนและ

สตอลเลอร์ (Grabe & Stoller, 1997, pp. 19 - 20) ที่กล่าวว่าแนวการสอนภาษาที่เน้นเนื้อหาช่วยให้นักเรียนได้รับการส่งเสริมการเรียนรู้ที่เน้นธุรกิจชีวิต เช่น ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน การเรียนรู้แบบอาศัยประสบการณ์เรียนรู้ โดยวิธีการสอนและการฝึกหัดที่หลากหลายภายใต้กรอบเนื้อหาในประเด็นหลัก (Theme) และภาระงาน (Task) ที่เหมาะสม ส่วนในขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้สอนเทคนิคการอ่านจับใจความสำคัญให้กับนักเรียนทุกชั้วโมง ทำให้นักเรียนมีความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับขั้นตอนของสมมิตร อังวัฒนกุล (2540, หน้า 178 - 179) มีดังนี้ กิจกรรมก่อนการอ่าน (Pre - Reading Activities) กิจกรรมระหว่างการอ่าน (While-Reading Activities) และกิจกรรมหลังการอ่าน (Post - Reading Activities) ทำให้นักเรียนได้เรียนรู้อย่างเป็นระบบ เริ่มต้นจากการเตรียมความพร้อมก่อนเรียน ดำเนินการเรียนรู้และฝึกฝนการอ่านจับใจความสำคัญ แล้วนำไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ รวมทั้งวิสาข์ จิตวัตร (2543, หน้า 271 - 273) ได้กล่าวไว้ว่า แต่ละบทเรียนประกอบด้วยขั้นตอนการจัดกิจกรรม 3 ขั้นตอนดังนี้ 1) ขั้นก่อนอ่าน เป็นการสำรวจข้อมูล กระตุ้นการเขื่อมโยงความรู้เดิมและวางแผนการอ่าน 2) ขั้นระหว่างอ่าน เป็นการสรุปโครงเรื่องหรือใจความสำคัญประเมินผลกระทบจากการอ่าน และ 3) ขั้นหลังการอ่าน เป็นการตรวจสอบความเข้าใจในการอ่าน ขยายความรู้หรือแสดงความคิดเห็นหลังการอ่าน เป็นต้น นักเรียนได้ทำแบบฝึกหัดที่หลากหลาย ได้วิ่งแลกเปลี่ยนเรียนรู้พร้อมกับฝึกการช่วยเหลือซึ่งกันและกันในขณะทำการอ่าน เป็นการส่งเสริมการเรียนรู้ที่เป็นธรรมชาติ อีกทั้งกระบวนการศึกษาเชิงปฏิบัติ (2545, หน้า 121) ที่ได้กล่าวถึงความสำคัญของแนวการสอนภาษาโดยวิธีการเน้นเนื้อหาว่า ส่งเสริมให้นักเรียนมีโอกาสสัมพันธ์ความรู้ที่เรียนในสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ด้วยเนื้อหาที่เรียนเป็นภาษาอังกฤษและก่อให้เกิดการเรียนรู้เนื้อหา ทักษะทางภาษา กระบวนการคิดเชิงคุณภาพ กระบวนการคิดเชิงเชิงคุณภาพ เชื่อมโยงความคิดในเนื้อหาวิชาการที่หลากหลาย และสามารถนำความคิดไปใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ ดังที่สูปท่อง กวางสวัสดิ์ (2549, หน้า 83) ได้กล่าวถึง การจัดการเรียนการสอนที่เน้นเนื้อหารูปแบบเน้นแก่นสาระ เป็นการนำเนื้อหาวิชาการต่าง ๆ มาบูรณาการกับภาษาเป้าหมาย นักเรียนใช้เป็นเครื่องมือในการเรียนรู้วิชาใดวิชาหนึ่งก็ได้ และในขณะเดียวกัน กิพัฒนาการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร ไปด้วย ผู้สอนกำหนดหัวเรื่อง (Topic) ให้นักเรียนหรือนักเรียนเลือกเรื่องที่เรียนตามความสนใจ โดยใช้กิจกรรมการอ่านที่มีความหลากหลาย ประกอบด้วย กิจกรรมเดี่ยว กิจกรรมคู่ และกิจกรรมกลุ่ม ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ มาลี เทวกุล ณ อยุธยา (2550, หน้า 67) ได้ทำการศึกษาวิจัย เรื่อง การสอนภาษาที่เน้นเนื้อหาสิ่งแวดล้อมเพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านและเขียนภาษาอังกฤษและความตระหนักรู้ในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียนระดับต้น พบว่า ความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนมี การพัฒนาเพิ่มขึ้น

จากระดับที่ควรปรับปรุงเป็นระดับดีและผ่านเกณฑ์ร้อยละ 50 และกาญจนานา แก้วจำรัส (2551, หน้า 67 - 86) ได้ศึกษา การพัฒนาแบบฝึกเสริมการอ่านภาษาอังกฤษที่เน้นเนื้อหาทางวิทยาศาสตร์ และสิ่งแวดล้อมในรายวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน (ตE 42104) สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพของแบบฝึกหัดเสริมการอ่านภาษาอังกฤษที่เน้นเนื้อหาทางค้าน วิทยาศาสตร์และสิ่งแวดล้อม มีค่าเท่ากับ 83.01/ 79.85 ซึ่งถือว่ามีประสิทธิภาพอยู่ในระดับดีมาก ความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนหลังการใช้แบบฝึกหัดเสริมการอ่านภาษาอังกฤษ สูงกว่าก่อนการใช้แบบฝึกเสริมการอ่านภาษาอังกฤษอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 และ นักเรียนมีความคิดเห็นต่อแบบฝึกเสริมการอ่านภาษาอังกฤษที่ผู้วิจารณ์ขึ้นอยู่ในระดับดี อีกทั้ง งานวิจัยของ อมรรัตน์ นัดดาหล (2551, หน้า 167 - 168) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาแบบฝึก เสริมทักษะอ่านภาษาอังกฤษที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับห้องถ้ันจังหวัดตราด สำหรับนักเรียนระดับช่วงชั้น ที่ 4 พบร่วมว่า ความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนหลังการใช้แบบฝึกเสริมทักษะอ่าน ภาษาอังกฤษสูงกว่าความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษก่อนการใช้แบบฝึกเสริมทักษะอ่าน ภาษาอังกฤษอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากการวิจัยครั้งนี้พอสรุปได้ว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้วิธีสอนภาษาที่เน้น เนื้อหาวิชา มีความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอน ตามปกติ ซึ่งเป็นวิธีสอนโดยใช้เนื้อหาเพื่อนำไปสู่การเรียนรู้ภาษา เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ เนื้อหา และกิจกรรมสนองความต้องการและความสนใจของนักเรียน นักเรียนได้ฝึกใช้เทคนิคการอ่าน จับใจความสำคัญ การอ่านออกเสียง การบอกข้อมูลที่เป็นรายละเอียดของเรื่อง การทำงานเป็นกลุ่ม หรือเป็นคู่ การอภิปราย การตอบคำถาม การแสดงความคิดเห็น และการสรุปใจความสำคัญ ทำให้นักเรียนรู้จักใช้ความคิด มีโอกาสพัฒนาการอ่านมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

- ผลการวิจัยพบว่า ความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 หลังการจัดการเรียนรู้สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอน ภาษาอังกฤษที่เน้นเนื้อหาวิชา ดังนั้น ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) จึงควรนำวิธีการจัดการเรียนรู้แบบนี้ไปใช้ โดยใช้เนื้อหาอื่น ๆ ที่อยู่ในความสนใจ ของนักเรียนเป็นตัวกำหนดบทเรียนทางภาษา รวมทั้งให้สอดคล้องกับสาระมาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัดมาตรฐานการระหว่างวิชา เช่น เนื้อหาเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมหรือเนื้อหา

เกี่ยวกับวัฒนธรรมท้องถิ่น เป็นต้น เพื่อพัฒนาความความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษของนักเรียน

2. ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เรียนโดยใช้วิธีสอนภาษาที่เน้นเนื้อหาวิชา มีความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนตามปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) สามารถนำวิธีสอนภาษาที่เน้นเนื้อหาวิชา ไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาความสามารถในการฟัง การพูด และการเขียน

3. การสร้างบทอ่านหรือบทเรียน ควรให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเลือกเนื้อหาที่จะใช้ในบทอ่าน และการเลือกเนื้อหาที่อยู่ในความสนใจของนักเรียน เป็นประโยชน์ สามารถนำไปปรับใช้ได้ จากนั้นจึงกำหนดกรอบเนื้อหา รวมทั้งความเชื่อมโยงระหว่างบทเรียน เพื่อทำให้เกิดการเรียนรู้ที่ต่อเนื่องและนักเรียนสามารถนำความรู้เดิม ไปต่อเติมความรู้ในบทเรียนใหม่ได้ ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรนำวิธีสอนภาษาที่เน้นเนื้อหาวิชา ไปทดลองใช้สอนทักษะการอ่านกับนักเรียน ในระดับชั้นอนุบาล ฯ บ้าง
2. ควรนำวิธีสอนภาษาที่เน้นเนื้อหาวิชาไปเปรียบเทียบกับวิธีการสอนแบบอื่น ๆ เพื่อศึกษาผลการเรียนรู้ของนักเรียน
3. ควรสร้างและพัฒนาบทอ่านเกี่ยวกับประเทศไทยที่เหลืออีกจำนวน ๕ ประเทศ เพื่อพัฒนาทักษะทางภาษาด้านอื่น ๆ เช่น ทักษะการฟัง ทักษะการพูด ทักษะการอ่านและทักษะการเขียน